

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Elísabet Júlíusdóttir og Guðlaug B. Ólafsdóttir.

Fyrir er tekið **mál nr. 138/2012**:

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefnd sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 7. ágúst 2012, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 2. ágúst 2012. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 9. ágúst 2012, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 16. október 2012. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 24. október 2012, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust með bréfi, dagsettu 25. október 2012.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 16. apríl 2012.

II.

Málsatvik.

Þann 7. maí 2010 var skuldabréf nr. X, gefið út af sóknaraðila til varnaraðila. A, og B tókust á hendur sjálfskuldarábyrgð á láninu.

Samþykkt var umsókn sóknaraðila um greiðsluaðlögun á grundvelli laga nr. 101/2010 um greiðsluaðlögun einstaklinga. Með frumvarpi til samnings um greiðsluaðlögun fyrir sóknaraðila, þann 4. október 2011 kom m.a. fram að framangreind skuld sóknaraðila við varnaraðila væri gefin eftir að fullu.

Þann 27. júlí 2012 óskaði lögmaður sóknaraðila eftir því að krafa á hendur ábyrgðarmönnum skv. umræddu skuldabréfi yrði felld niður. Varnaraðili hafnaði kröfunni þann 31. júlí 2012.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 2. ágúst 2012.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst staðfestingar á að ábyrgð B og A skv. skuldabréfi sem þeir voru ábyrgðarmenn á, sé niðurfalldin enda hafi varnaraðili fyrirvaralaust og án þess að undanskilja ábyrgðarmenn gefið eftir að fullu kröfu sína á hendur sóknaraðila.

Sóknaraðili bendir á að í samningi um greiðsluaðlögun sem samþykktur hafi verið af kröfuhöfum, þ.á.m. varnaraðila, 27. október 2011 og samþykktur hafi verið af skuldara með undirritun hans 4. október 2011, komi skýrt fram að samningskröfur sóknaraðila séu felldar niður, þ.e. gefnar eftir að fullu. Hvergi í samningnum, sem þó tiltaki hverjir séu ábyrgðarmenn á þeirri skuld sem hér um ræði, komi þó fram að

eftirgjöf eigi ekki að ná til ábyrgðarmanna eða að sóknaraðili þurfi að sæta því að gengið sé að ábyrgðarmönnum hennar. Sóknaraðili hafi gengið að vissum samningi um greiðsluaðlögun og ekki sé víst að hún hefði gengið að sama samningi ef ákvæði hefði verið um að varnaraðili áskildi sér engu að síður rétt til að ganga að ábyrgðarmönnum. Sóknaraðili (og ábyrgðarmenn) hafi ekki getað vænst annars en að ábyrgð ábyrgðaraðila félli niður um leið og krafa á hendur sóknaraðila væri felld niður. Enda skrýtið að krafa sé felld niður með öllu en ábyrgðarmenn eigi engu að síður að taka að sér greiðslu kröfunnar. Veltir sóknaraðili fyrir sér hvernig færi t.d. með endurkröfurétt þeirra. Væru þeir bundir við að varnaraðili gæfi kröfuna eftir gagnvart aðalskuldara? Það sé ekki unnt að skerða réttindi ábyrgðarmanna með þessum hætti, a.m.k. ekki án þess að kveðið sé á um það í greiðsluaðlögunarsamningi.

Sóknaraðili bendir á að af samningnum megi ekki ráða annað en að kröfuhafa hafi verið gerð grein fyrir hverjir væru ábyrgðarmenn á umræddu skuldabréfi en að varnaraðili hefði engu að síður athugasemdalaust og án þess að undanskilja ábyrgðarmenn, gefið kröfuna eftir. Krafan sé gefin eftir og ekki hægt að skilja samninginn öðruvísi en að þar með sé krafan niðurfalinn, þ.e. ekkert í samningnum gefi tilefni til að ætla að bankinn áskilji sér rétt til að ganga að ábyrgðarmönnum þrátt fyrir eftirgjöf kröfunnar.

Vísar sóknaraðili til þess að í 3. mgr. 9. gr. laga nr. 32/2009 um ábyrgðarmenn komi fram að eftirgjöf eða lækkun kröfu aðalskuldara vegna samnings um greiðsluaðlögun, hafi sömu áhrif til lækkunar á kröfu á hendur ábyrgðarmanni.

Sóknaraðili telur að dómur Hæstaréttar í máli nr. 274/2010 eigi ekki við um það tilvik sem hér um ræði. Séu það einkum tvö atriði sem greini á milli. Í fyrsta lagi hafi verið stofnað til umræddrar skuldar 7. maí 2010, eftir að lög 32/2009 hafi verið sett. Ólíkt dómi Hæstaréttar þar sem til ábyrgðarinnar hafi verið stofnað árið 2006 og sparisjóðurinn í því máli hafi þannig átt lögmeða kröfu á hendur ábyrgðarmönnum en með gildistöku laga nr. 32/2009 4. apríl 2009 hafi sjálfskuldarábyrgð þeirra fallið niður. Hafi það þótt brot gegn eignarréttarákvæði 72. gr. stjórnarskrárinnar, enda yrði eignarréttur ekki skertur án bóta með afturvirkri og íþyngjandi löggjöf. Löggöfin í þessu tilviki virki ekki afturvirkt. Í öðru lagi sé ekki um nauðasamning að ræða heldur hafi bankinn gert samning við skuldara um niðurfellingu skulda 4. október 2011. Þegar samningurinn hafi verið gerður hafi legið fyrir ákvæði 3. mgr. 9. gr. laga nr. 32/2009 en bankinn hafi engu að síður gengið til samninga við skuldara um niðurfellingu kröfu sinnar. Honum hafi verið í lófa lagið að hafna greiðslusamningsfrumvarpi eða hafa inni ákvæði um ábyrgðarmenn en hafi kosið að gera svo ekki. Með vísan til 3. mgr. 9. gr. laga nr. 32/2009 sé krafa á hendur ábyrgðarmönnum þannig niðurfalinn.

Bendir sóknaraðili á að ábyrgðarmenn hafi mátt vænta þess þegar þeir hafi skrifað undir ábyrgðarskuldbindingar sínar að ef til greiðsluaðlögunar skuldara kæmi, myndi eftirgjöf kröfu einnig ná til ábyrgðarskuldbindinga þeirra á grundvelli 3. mgr. 9. gr. laga nr. 32/2009. Einhver texti sem fram eigi að koma á heimasíðu Umboðsmanns skuldara breyti engu í því sambandi enda ekki verið metinn sem réttarheimild hingað til.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess að kröfu sóknaraðila verði hafnað. Varnaraðili vísar til þess að greiðslugeta ábyrgðarmanna sé metin sérstaklega í kjölfar samninga um greiðsluaðlögun. Ábyrgðir séu ekki felldar niður að jöfnu við niðurfellingu

samningskrafna á hendur aðalskuldara með samningi um greiðsluaðlögun að óathuguðu máli. Sú stefna sé að fullu í samræmi við lög nr. 101/2012 [sic] um greiðsluaðlögun, sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 274/2010. Þá bendir varnaraðili á að staða ábyrgðarmanna sé tíunduð á vefsíðu umboðsmanns skuldara í ljósi þessa dóms Hæstaréttar m.a. undir fyrirsögninni „Dómur Hæstaréttar um ábyrgðarmenn“ dags. 26. nóvember 2010. Þar segi m.a. að ábyrgðarmenn eigi endurkröfurétt á hendur skuldara ef gengið sé á þá eftir samning um greiðsluaðlögun. Þá séu ábyrgðarmenn á skuldum einstaklings ekki aðilar að samningi um greiðsluaðlögun skuldara. Ekkert segi um það í frumvarpinu að ábyrgðir skuli felldar niður þrátt fyrir að upplýst sé að ábyrgðarmenn séu á samningskröfu sóknaraðila við bankann. Því sé ekki unnt að fallast á röksemdir varnaraðila um að skýra verði samninginn samkvæmt orðanna hljóðan og þannig fella niður ábyrgðir A og B.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi sjálfskuldarábyrgða A og B á skuldabréfi útgefnu af sóknaraðila til varnaraðila þann 7. maí 2010.

Ekki fæst séð að sóknaraðili hafi lögvarða hagsmuni af því að fá sjálfskuldarábyrgðir A og B á skuldabréfi útgefnu af sóknaraðila þann 7. maí 2010 fellda úr gildi, sbr. úrskurður úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 1/2010. Krafa af þessu tagi verður að stafa frá ábyrgðarmanninum sjálfum til að komast að. Í ljósi þessa verður ekki hjá því komist að vísa kröfu sóknaraðila frá nefndinni.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er vísað frá.

Reykjavík, 16. nóvember 2012.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Elísabet Júlíusdóttir

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Guðlaug B. Ólafsdóttir

Ár 2012, föstudaginn 7. desember er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.